

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА**

**ПРИЈЕДЛОГ
(по хитном поступку)**

**ЗАКОН
О ИЗМЈЕНИ И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ПОДСТИЦАЈИМА
У ПРИВРЕДИ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

Бања Лука, јул 2020. године

**Приједлог
(по хитном поступку)**

**ЗАКОН
О ИЗМЈЕНИ И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ПОДСТИЦАЈИМА
У ПРИВРЕДИ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

Члан 1.

У Закону о подстицајима у привреди Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 52/19) послије члана 5. додаје се нови члан 5а, који гласи:
„Члан 5а.

Подстицајна средства за развој привреде не одобравају се привредним субјектима у којима је Република Српска, односно јединица локалне самоуправе власник капитала више од 50%, осим правних лица чија је претежна дјелатност из Подручја Ц – Прерађивачка индустрија и Подручја И – Дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживања хране, хотелијерство и угоститељство, у складу са Уредбом о класификацији дјелатности Републике Српске.“

Члан 2.

Члан 6. мијења се и гласи:

„(1) Повећање плате утврђује се доводећи у везу висину плате која је радницима код привредног субјекта исплаћена за март 2019. године са висином плате коју радници имају послије ступања на снагу овог закона.

(2) У случају да су радници код привредног субјекта имали умањену плату због привремене спријечености за рад у складу са прописима о здравственом осигурању за март 2019. године, висина плате у односу на коју се посматра повећање је њихова посљедња пуна исплаћена плата прије здравствене спријечености за рад.

(3) Ако су радници засновали радни однос код привредног субјекта током марта 2019. године, висина плате у односу на коју се посматра повећање је њихова плата за април 2019. године.

(4) Висина плате радника за март 2019. године, односно висина плате за одговарајуће мјесеце у случајевима из ст. 2. и 3. овог члана, представља почетни износ за утврђивање повећања плате радника (у даљем тексту: почетни износ плате).

(5) У случају промјене најниже плате, за раднике који су у мјесецима из ст. 1. до 3. овог члана имали плату нижу од важеће најниже плате у Републици Српској почетни износ плате једнак је висини важеће најниже плате.

(6) Привредни субјект може остварити право на подстицај за повећање плате само за раднике са којима је по основу уговора о раду засновао радни однос најкасније до првог дана обрачунског периода, који претходи периоду за који се тражи подстицај.

(7) За раднике који су засновали радни однос послије марта 2019. године почетни износ плате је просјечна висина плате у обрачунском периоду, који претходи мјесецу у којем је остварено право на подстицај за те раднике.

(8) У случају из става 7. овог члана, за радника чија је просјечна висина плате у обрачунском периоду нижа од важеће најниже плате у Републици Српској почетни износ плате једнак је висини важеће најниже плате.

(9) Ст. 5. до 8. овог члана примјењују се од обрачунског периода који почиње 1. јула 2020. године.“

Члан 3.

У члану 8. у ставу 1. у тачки 3) последије ријечи: „систем,“ додају се ријечи: „које су настале до посљедњег дана обрачунског периода за који се подноси захтјев за подстицај за повећање плате радника,“.

Члан 4.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“, осим члана 2. овог закона, који ступа на снагу 1. јула 2020. године.

Број:
Датум:

ПРЕДСЈЕДНИК
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Недељко Чубриловић

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
ПРИЈЕДЛОГА ЗАКОНА О ИЗМЈЕНИ И ДОПУНАМА ЗАКОНА О
ПОДСТИЦАЈИМА У ПРИВРЕДИ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

(по хитном поступку)

I УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у Амандману XXXII на члан 68. т. 6, 8. и 18. Устава Републике Српске, према којима, између осталог, Република Српска уређује и обезбјеђује својинске и облигационе односе и заштиту свих облика својине, правни положај предузећа и других организација, основне циљеве и правце привредног развоја, као и политику и мјере за усмјеравање развоја, те друге односе од интереса за Републику, као и у члану 70. став 2. Устава Републике Српске, којим је утврђено да Народна скупштина Републике Српске доноси законе, друге прописе и опште акте.

II УСКЛАЂЕНОСТ СА УСТАВОМ, ПРАВНИМ СИСТЕМОМ И ПРАВИЛИМА НОРМАТИВНОПРАВНЕ ТЕХНИКЕ

Према Мишљењу Републичког секретаријата за законодавство број: 22.03-020-2112/20 од 9. јула 2020. године, уставни основ за доношење овог закона садржан је у Амандману XXXII на члан 68. т. 6, 8. и 18. Устава Републике Српске, према којима Република уређује и обезбјеђује правни положај предузећа и других организација, основне циљеве и правце привредног и технолошког развоја, политику и мјере за усмјеравање развоја, као и друге односе од интереса за Републику. Такође према члану 70. Устава, Народна скупштина доноси законе, друге прописе и опште акте.

Разлози за измјене овог закона садржани су потреби отклањања правне празнине, а која се односи на уређење односа између почетног износа плате и износа најниже плате у Републици Српској у поступку остваривања права на подстицај.

Такође, овим законом прецизира се да привредни субјекти из јавног сектора не могу бити корисници подстицајних средстава уређених овим законом, уз изузетак правних лица која послују у области прерађивачке индустрије и угоститељства.

Предложеним рјешењем прописује се усклађивање између почетног износа плате и важеће најниже плате, у односу на износе из марта 2019. године. Поред тога, овим измјенама уводи се и ново рјешење, тако да привредни субјекти могу остварити право на подстицај и за раднике са којима су засновали радни однос и послје марта 2019. године, уз услов да су у радном односу код привредног субјекта најмање један пуни обрачунски период прије обрачунског периода за који се остварује подстицај.

Такође, прописано је да се утврђивање новог почетног износа плате, као и право на коришћење подстицаја за раднике запослене послје марта 2019. године примијењује од обрачунског периода који почиње од 1. јула 2020. године.

Поред наведеног, допуњена је одредба којом се утврђују општи услови за остваривање права на подстицај, на начин да се прецизира испуњеност услова у вези са испуњавањем пореских обавеза.

Обрађивач је, у складу са чланом 110. став 2. Устава Републике Српске, навео разлоге за постојање општег интереса за одређивање повратног дејства појединих одредаба овог закона.

Овај секретаријат констатује да је обрађивач, у складу са Пословником Народне скупштине Републике навео разлоге за хитно доношење овог закона.

Секретаријат је упутио одређене сугестије које су се односиле на прецизирање формулација текста Закона, као и на усклађивање са Правилима за израду закона и других прописа Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 24/14), које је обрађивач у цијелости прихватио.

Будући да је Републички секретаријат за законодавство утврдио да је овај приједлог усклађен са Уставом, правним системом Републике и Правилима за израду закона и других прописа Републике Српске, мишљења смо да се Приједлог закона о измјени и допунама Закона о подстицајима у привреди Републике Српске (по хитном поступку) може упутити даље на разматрање.

III УСКЛАЂЕНОСТ С ПРАВНИМ ПОРЕТКОМ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

Према Мишљењу Министарства за европске интеграције и међународну сарадњу, број: 17.03-020-2111/20 од 9. јула 2020. године, а након увида у прописе Европске уније и анализе Приједлога закона о измјени и допунама Закона о подстицајима у привреди Републике Српске, који се упућује у скупштинску процедуру по хитном поступку, нису установљени извори права релевантни за предмет уређивања достављеног приједлога. Због тога у Изјави о усклађености стоји оцјена „Непримјењиво“.

IV РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Законом о подстицајима у привреди Републике Српске уведен је поступак додјеле подстицаја за повећање плате радника.

Циљ увођења наведеног поступка је побољшање положаја радника кроз утврђивање виших новчаних накнада по основу плате за обављени рад и вријеме проведено на раду, као и отклањање сиве зоне у области исплате плата радника и превођење целокупног новчаног износа који радник добије од привредног субјекта у легалне токове.

За остваривање права на подстицај за повећање плате радника битан елемент је почетни износ плате. Почетни износ плате представља полазну основу за обрачун повећања плате и утврђивање висине подстицаја. Према одредбама основног текста Закона, правило је да се за почетни износ плате узима плата коју су радници имали у марту 2019. године. Изузеци од овог правила односе се на ситуације када је радник био одсутан са посла због привремене здравствене спријечености за рад и када је послодавац засновао радни однос са радником у току марта 2019. године.

Код полазне основе за обрачун повећања плате, услов је да је почетни износ плате једнак или виши од најниже плате у Републици Српској. У складу с тим, почетни износ плате је у директној вези са институтом најниже плате. Тренутно је Законом обрађена ситуација промјене почетног износа плате за категорију радника код којих је почетна плата до 550 КМ, када привредни субјект за ове раднике повећа плату у најмање два обрачунска периода. Међутим, Закон не уређује ситуацију у вези са наведеном категоријом радника, као и другим радницима када се промијени износ најниже плате у Републици Српској.

Слиједом наведеног, основни разлог за интервенције у Закону је прописивање односа између почетног износа плате и износа најниже плате у Републици Српској приликом промјена најниже плате.

Осим тога, овим законом уводи се могућност да привредни субјекти могу остварити право на подстицај за повећање плате и за раднике са којима су засновали радни однос после марта 2019. године.

Такође, прецизније се одређује услов у вези са измиреношћу пореских обавеза.

V РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Према Закону о подстицајима у привреди Републике Српске, један од посебних услова за остваривање права на подстицај за повећање плате је да је почетни износ плате једнак или виши од најниже плате у Републици Српској. Одлуком о најнижој плати („Службени гласник Републике Српске”, број 3/20) утврђена је нова најнижа плата у Републици Српској, која износи 520 КМ. Како је у марту 2019. године, као мјесецу који се у правилу узима за почетни износ плате, најнижа плата износила 450 КМ, потребно је што хитније дјеловати како би се нормирало правило за утврђивање новог почетног износа плате.

Поред тога, а с циљем очувања радних мјеста у околностима пословања које су узроковане вирусом корона, нужно је интервенисати и у правцу укидања ограничења да се право на подстицај може остварити само за раднике који су засновали радни однос најкасније до истека марта 2019. године

Због тога, општи је интерес за цијело друштво обезбиједити услове да привредни субјекти могу остварити право на подстицај за повећање плате за што већи број радника. На тај начин овај закон има позитиван утицај, како према радницима, у смислу стварања предуслова за повећање њихових плата, тако и према послодавцима, кроз прописивање могућности за остваривање права на подстицај за већи број радника, због чега је у општем интересу и за грађане и за привреду Републике Српске да се овај закон упути у процедуру по хитном поступку.

Имајући у виду наведено, сматрамо да су испуњене претпоставке утврђене Пословником Народне скупштине Републике Српске да се овај закон усвоји по хитном поступку.

VI ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОЖЕНИХ РЈЕШЕЊА

Чланом 1. додаје се нови члан 5а. ради нормирања да привредни субјекти из јавног сектора не могу бити корисници подстицајних средстава из предметног закона, уз изузетке правних лица која послују у области прерађивачке индустрије и угоститељства.

Чланом 2. мијења се члан 6. основног текста Закона. У односу на основни текст Закона, овим чланом предлаже се законско рјешење које се односи на ситуацију промјене најниже плате у Републици Српској и њеног односа са почетним износом плате. Према поменутом приједлогу, предвиђа се усаглашеност између почетног износа плате и важеће најниже плате за раднике који су у марту 2019. године имали плату нижу од најниже плате у Републици Српској, која се накнадно промијени. Промјена најниже плате није од значаја за раднике који су у марту 2019. године, као мјесецу који по Закону представља почетни износ плате, имали вишу плату од важеће најниже плате у Републици Српској. За ове раднике и даље се као почетни износ плате примјењује плата из марта 2019. године. С друге стране, за раднике који су у марту 2019. године имали плату нижу од важеће најниже плате у Републици Српској, убудуће ће почетни износ плате бити износ плате за мјесец од када је на снази Одлука о висини најниже плате. На тај начин се универзално рјешава питање односа почетног износа плате и најниже плате у Републици Српској у случају промјене најниже плате. Поред тога, овим чланом укида се ограничење из основног текста Закона да привредни субјект може остварити подстицај само за раднике са којима је засновао радни однос најкасније до истека марта 2019. године. Умјесто поменутог ограничења, предлаже се да привредни субјекти могу

остварити право на подстицај и за раднике са којима су засновали радни однос и posлије марта 2019. године, уз услов да су у радном односу код привредног субјекта најмање један пуни обрачунски период прије обрачунског периода за који се тражи подстицај. Почетни износ плате за ове раднике је просјечна висина плате у обрачунском периоду, који претходи тражењу подстицаја. Такође, овим чланом истиче се да се правила у вези са утврђивањем новог почетног износа плате и правом за коришћење подстицаја за раднике запослене posлије марта 2019. године примијењују од обрачунског периода који почиње 1. јула 2020. године.

Чланом 3. допуњава се општи услов који се односи на измиреност пореских обавеза. Важећа норма у вези са стањем пореских обавеза не прописује дан са којим је привредни субјект дужан да има плаћене све пореске обавезе. Из тог разлога, а с циљем избјегавања недоумица у пракси, овим чланом предлаже се да је посљедњи дан обрачунског периода, за који се подноси захтјев за подстицај, дан са којим је привредни субјект дужан да има измирена сва пореска и непореска давања, како би испунио општи услов у вези са пореским обавезама.

Чланом 4. утврђује се ступање на снагу овог закона.

VII ПРОЦЈЕНА УТИЦАЈА ЗАКОНА, ДРУГИХ ПРОПИСА И ОПШТИХ АКТА НА УВОЂЕЊЕ НОВИХ, ИЗМЈЕНУ ИЛИ УКИДАЊЕ ПОСТОЈЕЋИХ ФОРМАЛНОСТИ КОЈЕ ОПТЕРЕЂУЈУ ПРИВРЕДНО ПОСЛОВАЊЕ

Министарство привреде и предузетништва, као обрађивач овог закона и орган надлежан за давање мишљења о процесу процјене утицаја прописа (ПУП) у поступку израде закона, констатује сљедеће:

У обрасцу о спровођењу скраћеног ПУП-а у припреми и изради Приједлога закона о измјени и допунама Закона о подстицајима у привреди Републике Српске (по хитном поступку) анализирано је постојеће стање, утврђен је проблем и циљеви који се желе постићи доношењем закона и исти су саставни дио „Разлога за доношење закона“.

Процијењен је утицај предложеног рјешења на пословно окружење, јавни буџет и животну средину, као и социјални утицаји.

Када је у питању утицај на пословно окружење, он се у случају садржаја предметног закона остварује кроз два кључна елемента: кроз усклађивање односа између почетног износа плате и износа најниже плате у Републици Српској и кроз давање могућности привредним субјектима да остварују право на подстицај за повећање плата радника и за раднике који су засновали радни однос posлије марта 2019. године. Када је у питању мјера која се односи на усклађивање односа између почетног износа плате и износа најниже плате у Републици Српској, а приликом промјене најниже плате, очекиван је позитиван утицај на отклањање сиве економије у области исплате плате раднику и превођење цјелокупног новчаног износа који радник добије од послодавца, односно привредног субјекта, у легалне токове, што ће позитивно утицати на равноправан положај привредних субјеката у конкуренцији. Када је у питању мјера која се односи на стварање могућности привредним субјектима да могу остварити право на подстицај за повећање плата радника и за раднике који су засновали радни однос posлије марта 2019. године, очекује се позитиван утицај на тржишна кретања радне снаге јер ће се обезбиједити услови за повећање плата свих радника, а не само радника запослених закључно са мартом 2019. године, а што је посебно битно у циљу очувања радних мјеста у околностима пословања узрокованим вирусом корона. Осим тога, Приједлогом су прецизиране поједине одредбе закона, како би се омогућило боље разумијевање истих од стране пословних субјеката и елиминисале недоумице у примјени закона. Тако су прецизиране одредбе у погледу услова које је привредни субјект дужан да испуни како

би остварио право на подстицај за повећање плате радника, те је прописано којим привредним субјектима се не одобравају подстицајна средства за развој привреде.

У вези са утицајем на јавни буџет, очекује се да ће у дугом року већи број привредних субјеката повећати плату за већи број радника и тиме утицати на позитивна кретања у буџету Републике.

У погледу социјалних утицаја, утврђено је да ће Приједлог позитивно утицати на тржиште рада Републике и побољшање економског статуса радника, што ће стимулисати раднике да остану у Републици Српској.

Приједлог неће утицати на животну средину.

Надзор над примјеном овог закона врши Министарство привреде и предузетништва. Инспекцијски надзор над примјеном одредаба овог закона и прописа донесених на основу њега врши Републичка управа за инспекцијске послове, а инспекцијски надзор над примјеном одредаба овог закона и прописа донесених на основу њега у дијелу којим се прописује поступање Министарства и Пореске управе Републике Српске врши управна инспекција, у складу са овлашћењима прописаним посебним законом.

Приједлогом нису прописане формалности за грађане и пословни сектор у Републици Српској.

Министарство привреде и предузетништва је, приликом примјене скраћеног процеса процјене утицаја прописа, поступило у складу са методологијом прописаном у т. VI и VIII Одлуке о спровођењу процеса процјене утицаја прописа у поступку израде прописа.

VIII ОБРАЗЛОЖЕЊЕ РАЗЛОГА ЗА ПОВРАТНО ДЕЈСТВО ПОЈЕДИНИХ ОДРЕДАБА

Поступак додјеле подстицаја за повећање плате радника одвија се у два обрачунска периода, који трају од 1. јануара до 30. јуна и од 1. јула до 31. децембра у једној календарској години. Како је у тренутку разматрања овог закона отпочео други обрачунски период у текућој години, потребно је прописати да се однос између почетног износа плате и износа најниже плате у Републици Српској примјењује од почетка овог обрачунског периода. На тај начин остварује се принцип правне сигурности, јер се правила за остваривање права на подстицај за повећање плате примјењују на једнак начин за све привредне субјекте који ће поднијети захтјев за подстицај за текући обрачунски период.

Сходно наведеном, равноправан третман и једнако поступање према свим привредним субјектима који поднесу захтјев за подстицај за повећање плате радника за обрачунски период који је тренутно у току представља општи интерес да одредба члана 2. овог закона има повратно дејство.

IX ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА И ЕКОНОМСКА ОПРАВДАНОСТ ДОНОШЕЊА ЗАКОНА

За спровођење овог закона у буџету Републике Српске није потребно обезбиједити додатна средства.

Ребалансом буџета Републике Српске за 2020. годину, у оквиру Министарства привреде и предузетништва на позицији 414100 – Субвенције на име повећање плата радника, планирана су средства у износу од 5.000.000 КМ.

ПРИЛОГ

ЗАКОН О ПОДСТИЦАЈИМА У ПРИВРЕДИ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
(Текст предложене измјене и допуна уграђен у текст Закона)

Члан 5а.

Подстицајна средства за развој привреде не одобравају се привредним субјектима у којима је Република Српска, односно јединица локалне самоуправе власник капитала више од 50%, осим правних лица чија је претежна дјелатност из Подручја Ц – Прерађивачка индустрија и Подручја И – Дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживања хране, хотелијерство и угоститељство, у складу са Уредбом о класификацији дјелатности Републике Српске.

Члан 6.

(1) Повећање плате утврђује се доводећи у везу висину плате која је радницима код привредног субјекта исплаћена за март 2019. године са висином плате коју радници имају послје ступања на снагу овог закона.

(2) У случају да су радници код привредног субјекта имали умањену плату због привремене спријечености за рад у складу са прописима о здравственом осигурању за март 2019. године, висина плате у односу на коју се посматра повећање је њихова посљедња пуна исплаћена плата прије здравствене спријечености за рад.

(3) Ако су радници засновали радни однос код привредног субјекта током марта 2019. године, висина плате у односу на коју се посматра повећање је њихова плата за април 2019. године.

(4) Висина плате радника за март 2019. године, односно висина плате за одговарајуће мјесеце у случајевима из ст. 2. и 3. овог члана, представља почетни износ за утврђивање повећања плате радника (у даљем тексту: почетни износ плате).

(5) У случају промјене најниже плате, за раднике који су у мјесецима из ст. 1. до 3. овог члана имали плату нижу од важеће најниже плате у Републици Српској почетни износ плате једнак је висини важеће најниже плате.

(6) Привредни субјект може остварити право на подстицај за повећање плате само за раднике са којима је по основу уговора о раду засновао радни однос најкасније до првог дана обрачунског периода, који претходи периоду за који се тражи подстицај.

(7) За раднике који су засновали радни однос послје марта 2019. године почетни износ плате је просјечна висина плате у обрачунском периоду, који претходи мјесецу у којем је остварено право на подстицај за те раднике.

(8) У случају из става 7. овог члана, за радника чија је просјечна висина плате у обрачунском периоду нижа од важеће најниже плате у Републици Српској почетни износ плате једнак је висини важеће најниже плате.

(9) Ст. 5. до 8. овог члана примјењују се од обрачунског периода који почиње 1. јула 2020. године.

Члан 8.

(1) За остваривање права на подстицај за повећање плате радника привредни субјект дужан је да испуни сљедеће опште услове:

1) да има сједиште или пословну јединицу на територији Републике Српске,

2) да је према класификацији дјелатности претежна дјелатност производна, трговинска или услужна,

3) да нема доспјелих, а неизмирених пореских обавеза, а што обухвата директне порезе, таксе и накнаде, према закону којим се уређује порески систем, **које су настале до посљедњег дана обрачунског периода за који се подноси захтјев за подстицај за повећање плате радника,**

4) да је надлежном пореском уредно поднио све пореске пријаве за порез на доходак и доприносе.

(2) Министарство надлежно за послове привреде и предузетништва (у даљем тексту: Министарство) у току поступка остваривања права на подстицај за повећање плате радника, по службеној дужности, провјерава испуеност услова из става 1. т. 1) и 2) овог члана.